

Guide för EDL (europeiska språkdagen)

Detta dokument innehåller tips och råd för medverkan i europeiska språkdagen -- European Day of Languages (EDL)

Introduktion

Europeiska språkdagen 26 september lanserades av Europarådet 2001 och syftar till att öka medvetenheten, i synnerhet hos unga, om värdet av språkkunskaper och flerspråkighet. I Stockholm uppmärksammas dagen i form av ett språkcafé i Europahuset i anslutning till 26 september, oftast en tisdag. Detta för att flera av samma medverkande organisationer (olika ambassader och kulturinstitut) också deltar i bokmässan i Göteborg som hålls fredag till söndag senare samma vecka.

SEF har deltagit som medorganisatör av EDL sedan ca 2006 [?].

Under språkcaféet kommer skolelever i högstadie- och gymnasieålder från Stockholmsområdet för att få snabblektioner i olika språk som talas i Europa, dvs. inte bara de officiella EU-språken, utan minoritetsspråk, esperanto, teckenspråk, m.m. kan också finnas representerade.

Material

Eleverna stannar typiskt bara i ett par minuter, ibland bara länge nog för att få svar på tipspromenadfrågan om respektive språk, som finns uppsatt någonstans i rummet. Ytterst få är intresserade av att titta på böcker eller imponeras av att Tintin, Asterix eller några Astrid Lindgren-böcker finns i översättning till esperanto. Således är böcker "bara för att visa upp" onödigt att släpa med sig. Bordsutrymmet är dessutom begränsat.

Användbart material/rekvisita:

- Bordsduk (mest så att det ser trevligare/proffsigare ut)
- Bordsvepa med esperanto-pratbubblan eller liten bordsflagga
- Broschyrer m.m.:
 - Lösbladet med esperanto/svenska till "*Du kommer längre med språk*"-broschyren som alla elever får
 - "*Säg något på esperanto*"-foldern
 - Bokmärken
 - Pennor (Obs! Kontrollera att de fungerar, är ordentligt ihopskruvade osv.)
 - Eventuella andra "reklamgrejer", t.ex. reflexer
- En handfull exemplar av t.ex. *Nyckeln* eller *Introduktion till esperanto* för de enstaka besökare (eller lärare) som visar större intresse

- Eventuellt informationsmaterial till lärarnas kassar, ca. 50 st. Exempelvis *Introduktion till esperanto*.
- Skrivplattor och laminerade ark med språkövningar
- Eventuellt "skyltar" med exempelm meningar

Eleverna tenderar att gå till språk de känner till (eller de bord som har godis/kakor/prylar), så även om det brukar vara ca. 600 elever som passerar under dagen, är det bara en bråkdel som kommer till esperantobordet. Rekordet i nuläget är ungefär 100 besökare.

Dela inte ut material slentrianmässigt! Fråga "Vill ni ha en sån här broschyr?". "Här är ett bokmärke/en penna/en reflex, om du vill ha?" -- annars är risken (större) att det bara slängs när besöket är slut. Det kostar pengar att trycka upp broschyrer. Bättre att först berätta om esperanto så har de i alla fall hört talas om det, sedan erbjuda material om de visar intresse. Annars inte.

Språkövningar

Syftet med dagen är att ge besökande elever ett smakprov på olika språk, en snabblektion. Ett sätt att aktivera besökarna är att ha laminerade papper med "gissa ord"-övningar (gissa vad ett ord på esperanto betyder) fästa på skrivplattor och med whiteboardpennor (fastknutna med snören så de inte försvinner!) att fylla i med. Efteråt kan arken torkas av med en servett eller whiteboardsudd för nästa grupp.

På så sätt ser eleverna snabbt att de kan känna igen och gissa ord och "förstå" esperanto direkt. Ibland är de nöjda efter att ha gjort övningen och tackar för sig och går vidare; visar de fortsatt intresse kan man beskriva grammatiken i korthet, "alla substantiv slutar på -o, alla adjektiv på -a, alla verb är regelbundna: -i/-is/-as/-os/-u". Förklara uttalet och den ljudenliga stavningen, räkneord (där det ofta kan finnas en igenkänning från något annat språk), kanske visa en eller flera exempelm meningar, t.ex. läsa dialogen från Lösbladet.

Vanliga frågor

"(Esperanto?) Vad är det?" är nog den klart vanligaste första frågan från besökarna. "Var talas det?" brukar också vara ganska vanligt, eventuellt som en följdfråga till den första. Och så klart "Hur många talar det?"

- **"Vad är det?"** Det är ett språk, ett internationellt språk som är skapat för att vara lätt att lära sig och att använda mellan personer med olika modersmål som ett neutralt brospråk.
- **"Var talas det?"** Det är ett så kallat internationellt språk, ett konstruerat, neutralt språk, som inte hör till något visst folk eller land. Det talas i hela världen, eller finns i alla fall talare i hela världen, men ganska utspritt.
- **"Hur många talar det?"** Det vet man inte, är det korta svaret. Hur bra ska man kunna ett språk för att anses kunna det? Esperanto kan man lära sig själv på nätet, det finns kurser på Youtube, på Duolingo, Lernu.net, och så vidare. Det finns också introduktionshäften som *Nyckeln* på många av

världens språk. Olika uppskattningar som gjorts av språkforskare föreslår mellan några hundra tusen och ett par miljoner, men det är som sagt bara mer eller mindre kvalificerade gissningar. För svenska vet man till exempel hur många som bor i Sverige och i de svensktalande delarna av Finland, hur många som gått i svensk skola, invandrare som läst SFI, eller utländska studenter som läst svenska på universitet i Sverige eller utomlands. Det går att samla statistik om, och få en ganska bra ungefärlig uppfattning, men man vet inte exakt. Norrmän och danskar som kanske förstår svenska bra, ska de räknas?

- *"Men hur många medlemmar har ni då?"* kan vara en följdfråga från vissa. Gör en annan jämförelse: hur många i världen kan spela schack? Hur många kan cykla? Och bara för att man "kan" så är man kanske inte med i någon schackklubb eller i Cykelfrämjandet eller någon motsvarande förening. Så hur många medlemmar som finns i esperantoorganisationer i världen eller i UEA är inget bra mått på hur många som talar esperanto.
- **"Hur går det för esperantorörelsen?"** kan vara en fråga från personer som känner till esperanto. På det kan man svara att språket lever och används, inte minst tack vare internet, men intresset att engagera sig i en förening minskar ju rent allmänt. Det går lätt att hitta likasinnade med hjälp av sociala medier och olika forum på nätet, så små föreningar och klubbar har kanske inte samma relevans för dagens unga och unga vuxna, vilket gör att medelåldern på medlemmarna stiger och återväxten är lite sådär.